

مقدمه

آیین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی‌ارشد ناپیوسته مصوب ۱۳۶۷، پس از اجرای یک دوره ۵ ساله و مشاهده کاستی‌ها و هم‌چنین تطبیق با سیاست‌های آموزش عالی در سطح تحصیلات تکمیلی، نیاز به اصلاحات و تغییراتی داشت که باید در آن به عمل می‌آمد.

این تغییرات براساس نظرات رسیده از دانشگاهها، اعضای هیأت علمی مسئولان اجرایی و پیشنهادهای معاونین آموزشی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در (گردهمایی‌های ادواری)، توسط کمیسیون تدوین آیین‌نامه‌ها، جمع‌آوری و به صورت پیوست تنظیم، تدوین و جهت تصویب نهایی به شورای عالی برنامه‌ریزی پیشنهاد شد.

شورای عالی برنامه‌ریزی طی جلسات ۲۸۵ تا ۲۹۱ خود، این پیشنهادها را بررسی و با اصلاحاتی آن را تصویب کرد.

این آیین‌نامه جایگزین آیین‌نامه قبلی می‌شود و از آغاز سال تحصیلی ۷۴-۷۳ برای دانشجویان ورودی این سال و بعد از آن لازم‌الاجرا است و به موجب آن همه آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های قبلی مغایر با آن، برای مشمولان این آیین‌نامه لغو می‌گردد.

اینک توجه مجریان محترم را به نکات زیر جلب می‌نماید:

۱. در این آیین‌نامه تنها به ذکر اصول اکتفا شده است، آنجا که ساکت است تصمیم‌گیری

بر عهده کمیته یا شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذی‌ربط است.

۲. از شرایط آیین‌نامه‌نویسی، روشنی و غیرقابل تفسیر بودن کلمات، سادگی عبارات، وسعت دامنه اجرا، قابلیت درک و جامع بودن آن است. در اینجا کوشش شده است که این نکات، تا آنجا که ممکن است رعایت شود. معهذاً اگر ابهامی در اصول آن پدید آید، رفع یا تفسیر آن بر عهده کمیسیون تدوین آیین‌نامه‌ها است.

۳. زمان اجرای این آیین‌نامه، از سال تحصیلی ۷۴-۷۳ و بعد از آن است ولی از آنجا که با آیین‌نامه‌های قبلی تفاوت اصولی ندارد، قابلیت تطبیق و تسری به دانشجویان فعلی را نیز دارد. معهذاً تطبیق باید با نظر کمیته یا شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه صورت گیرد.

۴. لازم است دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دانشجویان را از آغاز تحصیل با مواد این آیین‌نامه آشنا سازند و به هنگام نام‌نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی و ابتدای هر سال تحصیلی اهم مواد آن را در اختیار دانشجویان قرار دهند.

در پایان از کلیه اعضای محترم هیأت علمی، دست‌اندرکاران و مسئولان اجرایی، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی انتظار دارد با توکل به خداوند متعال در تحقق اهداف مقدس انقلاب فرهنگی که در وصیت‌نامه الهی سیاسی حضرت امام رضوان‌الله تعالی علیه به آن تکیه شده است، تلاش نمایند و در این راه از هر نوع کوششی دریغ نمایند و انشاءالله موفق و مؤید به تأییدات الهی باشند.

با آرزوی توفیق الهی دکترسیدمحمدرضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی و رئیس شورای عالی برنامه‌ریزی

آئین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب نهایی دویست و نود و یکمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵

آئین نامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

فصل اول

کلیات

ماده ۱: تعریف

دوره کارشناسی ارشد یکی از دوره های آموزش عالی بالاتر از دوره کارشناسی است که پس از آن به اجرا در می آید و سرانجام به اعطاء مدرک کارشناسی ارشد در رشته مربوطه منتهی می گردد.

تبصره:

در آئین نامه، به منظور اختصار به همه دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشگاه ها و مراکز تحقیقاتی مجاز که در مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری (تحصیلات تکمیلی) فعالیت دارند، ((مؤسسه)) گفته می شود. منظور از کمیته تحصیلات تکمیلی، کمیته یا شورایی است که در این زمینه در سطح گروه یا دانشکده تشکیل می شود.

ماده ۲: هدف

هدف از ایجاد دوره کارشناسی ارشد، گسترش دانش و تربیت متخصصان و پژوهش گرانی است که با فراگیری آموزش های لازم و آشنایی با روش های پژوهش علمی، مهارت لازم را برای آموزش، پژوهش و خدمات پیدا می کنند.

فصل دوم

شرایط ورود

ماده ۳:

شرایط ورود به دوره به شرح زیر است:

۱-۳: داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی.

۲-۳: داشتن گواهی نامه پایان دوره کارشناسی یا بالاتر مورد تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در رشته های مورد قبول (به تشخیص شورای عالی برنامه ریزی). براساس بخشنامه شماره ۴۲/۲۲/۱۱۱۶۲ مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۴: شورای گسترش آموزش عالی در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۴ خود با شرکت فارغ التحصیلان کلیه رشته ها در آزمون های ورودی دوره های کارشناسی

نایب‌بسته، کارشناسی‌ارشد و دکتری در رشته‌های علوم انسانی، هنر، فنی و مهندسی، علوم پایه و کشاورزی موافقت به عمل آورد و مقرر نمود در صورت قبولی، دانشجو موظف است دروس پیشنیاز لازم را به پیشنهاد گروه آموزشی بگذراند. هزینه دروس پیشنیاز توسط دانشجو پرداخت می‌شود. همچنین براساس بخشنامه شماره ۲/۴۷ مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۰ معاون آموزشی وزارت متبوع: با توجه به محدودیت امکانات دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و ضرورت توزیع عادلانه امکانات مذکور بین متقاضیان، هر یک از داوطلبان ورود به آموزش عالی برای هر یک از مقاطع تحصیلی تنها برای یک بار به استفاده از امکانات دولتی مجاز خواهند بود. شرکت مجدد فارغ‌التحصیلان دوره‌های کارشناسی‌ارشد با توجه به ضوابط جز در رشته‌ای که فارغ‌التحصیل شده‌اند در صورت دارا بودن کارت پایان خدمت و وظیفه و یا معافیت دایم بلامانع است.

۳-۳: برخورداری از توانایی جسمی لازم و متناسب با رشته تحصیلی.

۳-۴: موفقیت در آزمون ورودی دوره.

تبصره:

مدرک معادل کارشناسی برای ورود به این دوره‌ها فاقد اعتبار است.

فصل سوم

واحدهای درسی

ماده ۴:

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی‌ارشد نایب‌بسته با احتساب واحد پایان‌نامه بر حسب رشته، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است.

تبصره ۱:

چنانچه به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی، گذراندن تعدادی از واحدهای درسی دوره کارشناسی به عنوان دروس کمبود یا جبرانی برای دانشجو ضروری تشخیص داده شود، وی مکلف است آن دروس را بر اساس برنامه مصوب، اضافه بر واحدهای درسی مقرر در دوره کارشناسی‌ارشد و مطابق این آئین‌نامه بگذراند. براساس بخشنامه شماره ۱۸۵۹/۸۲۰۶ مورخ ۱۳۷۰/۴/۱۵، شورای عالی برنامه‌ریزی در جلسه ۲۰۹ مورخ ۱۳۶۹/۱۰/۲ خود مقرر نمود: در تمام دوره‌های کارشناسی‌ارشد و دکتری وجود درسی با عنوان

کامپیوتر جزء دروس پیشنهادی و جبرانی، الزامی است و دانشجویان موظفاند این درس را اگر در دوره کارشناسی نگذرانده‌اند، الزاماً آن را بگذرانند. تعداد دروس جبرانی در هر رشته حداکثر ۲۴ واحد است.

تبصره ۲:

در انتخاب دروس، اولویت با دروس جبرانی است. تعیین تعداد و نوع دروس و زمان انتخاب آنها در چهارچوب برنامه مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی، بر عهده کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذی‌ربط است.

تبصره ۳:

به ازای گذراندن هر ۱۲ واحد درسی از دروس جبرانی، یک نیمسال تحصیلی به طول مدت تحصیل دانشجو افزوده می‌شود.

ماده ۵:

تعداد واحد پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد برای همه رشته‌ها بین ۴ تا ۱۰ واحد درسی، مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی است.

ماده ۶:

دانشجوی دوره کارشناسی‌ارشد مجاز است در هر نیمسال تحصیلی بین ۸ تا ۱۴ واحد درسی را انتخاب کند و در موارد استثنایی، با صلاحدید کمیته تحصیلات تکمیلی، این تعداد می‌تواند به ۱۶ واحد افزایش یابد.

تبصره ۱:

در آخرین نیمسال تحصیلی، نام‌نویسی دانشجو در کمتر از ۸ واحد درسی بلامانع است.

تبصره ۲:

دانشجویانی که برخی از دروس دوره کارشناسی‌ارشد را در دوره کارشناسی گذرانده‌اند نمی‌توانند آن درس یا دروس را مجدداً در دوره کارشناسی‌ارشد بگذرانند. این دانشجویان باید با گرفتن دیگر دروس انتخابی جمع واحدهای درسی خود را به حد نصاب مندرج در برنامه مصوب برسانند.

فصل چهارم حضور و غیاب

ماده ۷:

حضور دانشجو در تمامی برنامه‌های درسی و دیگر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است. غیبت دانشجو در هر درس نباید از ۴/۱۷ مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در غیر اینصورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می‌شود. طبق بخشنامه شماره ۲/۶۲۲۵ مورخ ۲/۲۱۶۹ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۳۰ وزارت متبوع و پیرو بخشنامه شماره ۲/۶۲۲۵ مورخ ۱۳۷۸/۵/۲۴ مبنی بر تقلیل طول نیمسال تحصیلی به ۱۶ هفته و بر اساس مصوبه جلسه ۳۷۹ مورخ ۱۳۷۸/۶/۱۴ شورای عالی برنامه‌ریزی، تعداد ساعات مجاز غیبت دانشجو در هر درس از ۴/۱۷ به ۳/۱۶ تغییر می‌یابد.

تبصره:

در صورتی که غیبت دانشجو در یک درس، بیش از حد مجاز بوده و از نظر مؤسسه موجه تشخیص داده شود، آن درس از مجموعه دروس انتخابی دانشجو حذف می‌شود. در اینصورت رعایت حد نصاب ۸ واحد در آن نیمسال الزامی نیست ولی آن نیمسال از نظر طول تحصیل برای دانشجو یک نیمسال کامل محسوب می‌شود.

ماده ۸:

غیبت غیر موجه در امتحان هر درس موجب گرفتن نمره صفر برای آن درس است.

تبصره:

در صورتی که غیبت دانشجو در امتحان از نظر مؤسسه موجه تشخیص داده شود، درس مزبور حذف می‌شود.

فصل پنجم

طول دوره، مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ۹:

طول دوره مدتی است که دانشجو باید دروس تعیین شده در این دوره را با پایان‌نامه بر اساس مقررات مربوط به اتمام برساند.
طول دوره کارشناسی‌ارشد ناپیوسته ۲ سال است.

تبصره:

کمیته تحصیلات تکمیلی می‌تواند در صورت لزوم و حسب مورد یک و حداکثر تا ۲ نیمسال تحصیلی به طول دوره دانشجوی اضافه کند. براساس بخشنامه شماره ۴۱/۴/۲۶۳۷۳ مورخ ۱۳۸۳/۴/۱۷ و با توجه به بند ۱ الحاقی به ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی: افزایش سنوات تحصیلی دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز تحصیل آنان برابر آیین‌نامه آموزشی به پایان رسیده و ادامه تحصیل آنها از لحاظ سایر مقررات آموزشی مجاز است، بنا به تقاضای کتبی دانشجوی حداکثر برای دو نیمسال در نظام شبانه انجام می‌پذیرد.

ماده ۱۰:

دانشجوی دوره کارشناسی‌ارشد می‌تواند حداکثر برای یک نیمسال تحصیلی با کسب موافقت دانشگاه از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱:

مدت مرخصی جزو سنوات تحصیلی دانشجوی محسوب می‌شود. براساس بخشنامه شماره ۱۱۳/۳۴۹۰ مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۸: شورای عالی برنامه‌ریزی در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ خود مقرر نمود دانشجویی که به‌عنوان همسر یکی از کارکنان دولت به صورت همراه به مأموریت خارج از کشور اعزام می‌شود، می‌تواند با ارائه حکم مأموریت همسر و به تشخیص و تأیید شورای آموزشی دانشگاه یا مؤسسه محل تحصیل، علاوه بر استفاده از میزان مرخصی استحقاقی در طول دوره تحصیل، تا ۴ سال دیگر نیز از مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی بهره‌مند گردد. براساس بخشنامه ۱۱/۲۸۵۸۸ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۱۹ و با توجه به ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی: موافقت با یک سال مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی دانشجویانی که با ارائه مدارک مستند به بیماری حاد و مزمن مبتلا گردیده‌اند و یا خانم‌هایی که دوران بارداری و زایمان را سپری می‌نمایند و یا کسانی که با تأیید وزیر مربوط به کارشان نیاز مبرم می‌باشد. همچنین براساس بخشنامه شماره ۱۱۳/۱۰۲ مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۸: شورای عالی برنامه‌ریزی در جلسه ۳۷۹ مورخ ۱۳۷۹/۴/۱۹ خود مقرر نمود با توجه به ضرورت فراهم نمودن امکانات لازم برای مادران شیرده و اهمیت تغذیه انحصاری شیرخواران با شیر مادر، مادران شاغل به تحصیل در تمام رشته‌های دانشگاهی و در کلیه مقاطع تحصیلی می‌توانند از یک نیمسال تحصیلی

مرخصی زایمان، علاوه بر مرخصی مجاز دوره، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده کنند. همچنین براساس بخشنامه شماره ۴۱/۴/۲۶۳۷۳ مورخ ۱۳۸۳/۴/۱۷ و با توجه به بند ۳ الحاقی به ماده ۲ آیین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی: اعطای حداکثر سه سال مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی به دانشجویانی که به مأموریت خارج اعزام می شوند، به شرط تأیید معاون ذیربط وزارت متبوع دانشجوی.

تبصره ۲:

چنانچه مؤسسه نتواند حداقل واحدهای درسی را در یک نیمسال تحصیلی ارائه دهد، به نسبت کسر واحدهای ارائه شده، به طول دوره دانشجو افزوده می شود. در هر صورت طول دوره تحصیل نباید از سه سال تجاوز نماید.

تبصره ۳:

درخواست مرخصی باید قبل از شروع نام نویسی در هر نیمسال تحصیلی به مؤسسه مربوط تسلیم و موافقت آن مؤسسه کسب گردد. موافقت مؤسسه با مرخصی تحصیلی دانشجو با توجه به وضعیت تحصیلی وی صورت می گیرد و منوط به این است که ادامه تحصیل دانشجو از آن به بعد با مشکل مواجه نشود.

ماده ۱۰:

در صورتی که دانشجو بدون کسب موافقت مؤسسه حتی برای یک نیمسال ترک تحصیل نماید، از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۱۱:

دانشجو می تواند به هر دلیل از تحصیل اعلام انصراف نماید. در این صورت باید درخواست خود را مبنی بر انصراف به مؤسسه تسلیم نماید. چنانچه دانشجو بعد از یک ماه درخواست خود را پس نگیرد، آن مؤسسه نسبت به صدور گواهی انصراف اقدام می نماید.

تبصره:

دانشجوی انصرافی یا اخراجی موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل نماید. به هر حال صدور هر گونه گواهی نامه و تسلیم ریزنمرات و دریافت مجوز شرکت مجدد در آزمون ورودی منوط به تسویه حساب دانشجو با مؤسسه ذی ربط است.

فصل ششم

ارزشیابی

ماده ۱۲:

حداقل نمره قبولی در هر درس، اعم از دروس دوره و دروس جبرانی در دوره کارشناسی ارشد، ۱۲ است.

تبصره ۱:

اگر نمره دانشجو در یک درس انتخابی کمتر از ۱۲ باشد، می‌تواند با موافقت استاد راهنما به جای آن درس، درس دیگری را انتخاب نماید.

تبصره ۲:

در مواردی که ارزشیابی دانشجو در یک درس موکول به فعالیت‌هایی باشد که با تشخیص استاد مربوط انجام آن در طول یک نیمسال تحصیلی ممکن نیست، ادامه تحصیل دانشجو در آن درس ناتمام محسوب می‌شود. در این صورت باید نمره دانشجو در این درس، حداکثر تا پایان نیمسال تحصیلی بعد، توسط استاد ذی‌ربط به نمره قطعی تبدیل و در کارنامه وی ثبت شود.

ماده ۱۳:

میانگین نمرات دروس دانشجو در دوره کارشناسی ارشد در هر نیمسال تحصیلی، نباید از ۱۴ کمتر باشد. اگر میانگین نمرات دانشجو در دو نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، آن دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره:

نمره دروس پیشنهادی یا جبرانی در کارنامه دانشجو، جداگانه ثبت می‌شود اما در احتساب میانگین نمرات نیمسال تحصیلی و میانگین کل نمرات دانشجو منظور نمی‌شود.

ماده ۱۴:

میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره نباید از ۱۴ کمتر باشد، در غیر اینصورت فارغ‌التحصیل دوره کارشناسی ارشد شناخته نمی‌شود.

تبصره ۱:

دانشجویی که پس از گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره، میانگین کل نمرات او از ۱۴ کمتر باشد، در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد، می‌تواند تا ۱۶ واحد از دروسی را که در آنها نمره کمتر از ۱۴ گرفته است، فقط در یک نیمسال

تحصیلی تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل، فارغ‌التحصیل شود. طبق بخشنامه شماره ۲۲/۴۷۰۷ مورخ ۱۳/۱۰/۱۳۷۸ وزارت متبوع و در انطباق با مصوبه جلسه ۴۳۲ مورخ ۱۳۷۷/۹/۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر ممنوعیت صدور مدرک معادل و به استناد جلسه ۳۷۱ مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲ شورای عالی برنامه‌ریزی، تبصره ۱ ماده ۱۴ آئین‌نامه کارشناسی‌ارشد به شرح زیر اصلاح شد: دانشجویی که پس از گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره، میانگین کل نمرات او از ۱۴ کمتر باشد، در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد، می‌تواند تا ۱۶ واحد از دروسی را که در آنها نمره کمتر از ۱۴ گرفته است، فقط در یک نیمسال تحصیلی تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل، فارغ‌التحصیل شود. دانشجویی که به هر دلیل نتواند از این فرصت استفاده کند، از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می‌شود.

تبصره ۲:

به دانشجویی که نتواند میانگین کل نمرات خود را به حد نصاب ۱۴ برساند، در صورتی که میانگین نمرات او ۱۲ یا بیشتر باشد، با رعایت ماده ۱۳ و به شرط گذراندن پایان‌نامه مدرک معادل کارشناسی‌ارشد در رشته مربوط داده خواهد شد. طبق بخشنامه مذکور در ماده ۱۴، تبصره ۲ ماده ۱۴ حذف و تبصره ۱ ماده مذکور به تبصره اصلاح شد.

تبصره ۲:

الحاقی براساس مصوبه جلسه ۳۳۴ مورخ ۲۳/۱۰/۷۵ شورای عالی برنامه‌ریزی: دانشجویان دوره‌های کارشناسی‌ارشد که به هر دلیل از ادامه تحصیل محروم می‌شوند، چنانچه با دانشگاه محل تحصیل خود تسویه حساب کنند، می‌توانند مجدداً در آزمون ورودی دوره‌های کارشناسی‌ارشد شرکت نمایند.

در صورت قبولی در آزمون، واحدهای درسی قبلی آنها، پس از ارزیابی و تطبیق با برنامه‌های مصوب از آنان پذیرفته می‌شود. ارزیابی دروس و تطبیق واحدها بر عهده دانشگاه یا مؤسسه پذیرنده است و به ازای هر ۱۲ واحد که پذیرفته می‌شود یک نیمسال از طول مدت مجاز تحصیل دانشجو کاسته می‌شود.

پذیرش واحدهای درسی قبلی این دانشجویان منوط به احراز سه شرط زیر است:

۱. داشتن مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی حسب مورد.
۲. پذیرش دانشجو از طریق آزمون سراسری.
۳. اجرای برنامه‌های مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی.

فصل هفتم

پایان نامه

ماده ۱۵:

تهیه پایان نامه آخرین بخش دوره کارشناسی ارشد است که طی آن دانشجو موظف است در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما به تحقیق و تتبع بپردازد.

ماده ۱۶:

استاد راهنما با پیشنهاد دانشجو و موافقت استاد و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی، از اعضای هیأت علمی مؤسسه یا خارج از مؤسسه با حداقل مرتبه استادیاری تعیین می‌گردد.

تبصره ۱:

چنانچه استاد راهنما خارج از مؤسسه آموزش عالی انتخاب می‌شود به جای شرط استادیاری داشتن مدرک دکتری الزامی است.

تبصره ۲:

در رشته‌هایی که استادیار به تعداد کافی وجود ندارد، استاد راهنما را می‌توان با تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی از بین مربیان برجسته مؤسسه و دارای حداقل ۱۰ سال سابقه کار مفید آموزشی و پژوهشی انتخاب کرد.

ماده ۱۷:

دانشجو موظف است پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی موضوع پایان نامه خود را با نظر استاد راهنما انتخاب کند. موضوع پایان نامه پس از تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی قطعیت می‌یابد.

ماده ۱۸:

استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و پس از تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان مربوط انتخاب می‌شود.

ماده ۱۹:

ارزشیابی پایان نامه در جلسه دفاعیه توسط هیأت داوران، متشکل از استاد راهنما، استاد مشاور و حداقل یک نفر نماینده کمیته تحصیلات تکمیلی و دو نفر از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان داخل یا خارج مؤسسه صورت می‌گیرد.

ماده ۲۰:

پایان نامه توسط هیأت داوران در پنج درجه ارزشیابی شده و به هر درجه نمره‌ای تعلق می‌گیرد و این نمره در میانگین کل نمرات محاسبه می‌شود.

نمره از ۱۸ تا ۲۰ عالی

نمره از ۱۶ تا ۱۷/۹۹ بسیار خوب

نمره از ۱۴ تا ۱۵/۹۹ خوب

نمره از ۱۲ تا ۱۳/۹۹ قابل قبول

نمره کمتر از ۱۲ غیر قابل قبول

ماده ۲۱:

دانشجو پس از انتخاب پایان نامه، تا زمانی که آن را به پایان نرسانده است موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی در نیمسال(های) بعد نیز برای آن ثبت نام نماید. در این حال نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی وارد کارنامه دانشجو می‌شود و در میانگین نمرات او منظور خواهد شد.

ماده ۲۲:

در صورتی که پایان نامه، از نظر هیأت داوران غیر قابل قبول تشخیص داده شود، دانشجو می‌تواند در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان نامه خود را کامل و بار دیگر در زمانی که هیأت داوران تعیین می‌کنند از آن دفاع نماید. طبق بخشنامه مذکور در ماده ۱۴، ماده ۲۲ به شرح زیر اصلاح شد: دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع کند، از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می‌شود.

تبصره:

در صورتی که دانشجو در مدت مجاز تحصیل موفق به گذراندن پایان نامه خود نشود، می‌تواند معادل تعداد واحدهای پایان نامه، درس یا دروسی را که کمیته تحصیلات تکمیلی تعیین می‌کند، اخذ و حداکثر در یک نیمسال تحصیلی، آن درس یا دروس را با موفقیت بگذراند. در این حال اگر میانگین کل نمرات دانشجو، حداقل ۱۴ باشد، به وی مدرک معادل کارشناسی ارشد در رشته مربوط داده خواهد شد. در غیر اینصورت به وی مدرکی تعلق نمی‌گیرد. طبق بخشنامه مذکور در ماده ۱۴، تبصره ماده ۲۲ به شرح زیر تغییر یافت: اعطای گواهی گذراندن واحدهای درسی دوره به دانشجویی که به هر دلیل از ادامه تحصیل باز می‌ماند، حسب درخواست دانشجو بلامانع است.

فصل هشتم

سایر مقررات

ماده ۲۳:

انتقال و تغییر رشته در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ممنوع است. براساس بخشنامه شماره ۱۱/۱۰۲۰۵ مورخ ۱۳۸۴/۷/۶ در خصوص راهکارهای تسهیل انتقال و میهمانی دانشجویان ذیل بند ۲/۱ آمده است «انتقال و میهمان شدن دانشجویان در دیگر دانشگاهها با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد انجام می‌پذیرد» همچنین براساس بخشنامه شماره ۲/۹۸۴۱ مورخ ۱۳۸۴/۷/۱۸ ذیل بند ۵ آمده است «راهکارهای اعلام شده اساساً معطوف به دوره‌های کاردانی و کارشناسی است. در مورد دوره کارشناسی ارشد درخواست انتقال دانشجو به عنوان مورد خاص از طریق کمیسیونهای موارد خاص دانشگاههای مبدا و مقصد قابل بررسی و تصمیم‌گیری است.» کمیسیون بررسی موارد خاص این دانشگاه نیز به سبب ظرفیت کم فضای آموزشی و تحقیقاتی و با توجه به مشکلات آموزشی مترتب بر آن، با هر گونه انتقال دائم و میهمان تمام درس مخالفت نموده است و فقط امکان میهمان شدن در حد یک درس تا چهار واحد موجود است.

ماده ۲۴:

در صورتی که ارائه برخی از دروس در یک رشته و در یک زمان معین در مؤسسه مبدا ممکن نباشد، دانشجو می‌تواند آن دروس را با موافقت استاد راهنما و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی، در یکی از مؤسسات آموزش عالی دیگر که مجری دوره است به صورت میهمان بگذراند. در اینحال کسب موافقت مؤسسه مقصد هم ضروری است و تعداد واحدهای درسی دانشجوی میهمان در یک مؤسسه نباید از نصف واحدهای درسی دوره تجاوز نماید.

ماده ۲۵:

آئین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد در ۸ فصل و ۲۵ ماده و ۲۰ تبصره در دویست و نود و یکمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ به تصویب رسید. این آئین‌نامه از ابتدای سال تحصیلی ۷۴ - ۱۳۷۳ در همه دانشگاهها و پژوهشگاهها و مؤسسات آموزش عالی سراسر کشور لازم الاجراست و از تاریخ ابلاغ آن، آئین‌نامه قبلی و تمام مقررات و بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آئین‌نامه لغو

می‌گردد. دانشجویان ورودی سال‌های قبل از سال تحصیلی ۷۴ - ۱۳۷۳ نیز می‌توانند با موافقت شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه وضعیت خود را با آئین‌نامه جدید تطبیق داده و بر اساس آن فارغ‌التحصیل شوند.